

LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

Kuka päättää kuolemasta?

Joensuu 15.2.2016

Heikki Pälve

Toiminnanjohtaja

LKT, anest. ja tehohoidon el.

Ensihoidon erityispätevyys

Hallinnon pätevyys

Maailman Lääkäriliiton eettisen komitean pj

Kuka päättää??

- Anestesiologina.....
- Lääkärinä.....
- Kanssaihmissenä....
- Maailman muuttuessa....
- Maailma muuttuu, mutta muuttuuko ihminen, ja minkä verran?

Potilaan autonomia

- Potilaan hoitotahtoa kunnioitetaan
 - Potilaalla oikeus kieltäytyä tarjotusta hoidosta
 - Potilaalla ei ole oikeutta vaatia/saada jotain yksittäistä hoitoa
 - Potilaalla on oikeus tehdä myös 'tyhmiä' päätöksiä
- Potilaalla ei ole oikeutta hoitoon, joka ei ole lääketieteellisesti indisoitu

Eutanasia – Lääkäriliiton näkemys

- Suomen Lääkäriliitto suhtautuu edelleen kielteisesti aloitteisiin eutanasian laillistamisesta. Lääkäriliitto suhtautuu kielteisesti myös siihen, että lääkärit ammattikuntana velvoitettaisiin tekemään toimenpiteitä, joiden ensisijaisena tarkoituksena on potilaan kuoleman jouduttaminen.
- Arvokeskustelu yhteiskunnassa asiassa on tarpeen
- Onko kuolema vain henkilön 'oma asia'?
- Tuleeko halu kuolla sysätä toisen velvollisuudeksi??
- Lääkäreiden suhtautuminen eutanasiaan on muuttunut sallivammaksi, mutta sen tekemiseen se ei ole muuttunut lainkaan

Finnish physicians' attitudes towards active euthanasia have become more positive over the last 10 years

Pekka Louhiala,¹ Heta Enkovaara,¹ Hannu Halila,² Heikki Pälve,² Jukka Vänskä²

Table 2 Agreement with statements about active euthanasia in 2003 and 2013

Statement	Fully/partly agree (%)			Fully/partly disagree (%)		
	2003	2013	Change 2003–2013 (CI 95%)	2003	2013	Change 2003–2013 (CI 95%)
Active euthanasia should be legalised in Finland	29.4	45.7	+16.3 (+10.2 to +22.4)	60.7	45.5	–15.2 (–21.5 to –9.0)
A practice similar to that in the Netherlands should be adopted	36.7	52.0	+15.2 (+9.0 to +21.5)	53.0	40.7	–12.2 (–18.5 to –6.0)
A physician should be punished for assisting in a suicide	31.3	27.6	–3.7 (–9.4 to +2.1)	49.3	53.0	+3.7 (–2.6 to +10.0)
Passive euthanasia (eg, withdrawing ventilator support) and active euthanasia are different issues in principle	81.0	85.8	+4.8 (+0.2 to +9.6)	14.8	11.6	–3.2 (–7.4 to +1.1)
If active euthanasia were legalised in Finland, I could sometimes practise it	20.9	22.7	+1.8 (–3.4 to +7.0)	60.3	55.1	–5.2 (–11.5 to +1.0)
I would report a colleague to the authorities if I heard of him or her practising active euthanasia	13.3	17.9	+4.5 (0.0 to +9.1)	50.5	45.9	–4.6 (–10.9 to +1.7)
With adequate terminal care and pain control, there is no need for active euthanasia	62.2	55.5	–6.7 (–12.9 to –0.5)	31.3	38.1	+6.7 (+0.7 to +12.7)
Accepting active euthanasia would harm the doctor–patient relationship in general	43.6	33.3	–10.4 (–16.5 to –4.3)	39.9	47.0	+7.1 (+0.8 to +13.3)

Lääkäriliiton arvot

Ihmisyys

- Ihmisyyteen kuuluvat inhimillisyys, ihmisarvo ja ihmisoikeudet.
- Lääkäriliiton vuonna 1996 hyväksymä valakaava alkaa sanoilla: "Vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta pyrkiväni lääkärintoimessani palvelemaan lähimmäisiäni ihmisyyttä kunnioittaen".

Elämän kunnioittaminen

Eettisyys

- Lääkärin työ on antiikin ajoista alkaen perustunut vankkoihin toimintaa ohjaaviin moraaliarvoihin, lääkärin etiikkaan
- Hippokrates:
- "En tule antamaan kenellekään kuolettavaa myrkkyä, vaikka minulta sellaista pyydettäisiin, enkä neuvoa sellaisen valmistamiseen."

Saattohoito – Lääkäriliiton näkemys

- Saattohoito on tärkeä hoitopäätös, joka on tehtävä potilaslain mukaisesti yhteisymmärryksessä potilaan tai hänen lähiomaisensa, muun läheisen tai laillisen edustajan kanssa.
- Saattohoitopäätöksen tekeminen näyttää usein korreloivan lääkärin kokemukseen ja koulutukseen.
- Saattohoitoon siirtyminen voi kuitenkin parantaa potilaan hoitoa ja hyvinvointia, koska hoidossa keskitytään hankalien oireiden lievittämiseen ja läsnäoloon. Kivun ja muiden oireiden hallinta sekä psykososiaalisten ja eksistentiaalisten ongelmien ratkaiseminen ovat oleellinen osa saattohoitoa. Hoidon tavoite on potilaan ja hänen omaistensa paras mahdollinen elämänlaatu.

Kuka päättää ?

- päätökset kierrolla tai virka-aikaisten vastuulääkäreiden toimesta => HOITAVAT LÄÄKÄRIT
- vain poikkeustapauksissa muulloin
- sairaalalääkäri (= erikoistuvan lääkärin) ei yleensä pidä yksin ottaa vastuuta hoidon rajauksesta
- tarvittaessa hoitokokous, erityisesti jos potilaan hoitoon osallistuu useita lääkäreitä/th:n ammattihenkilöitä. Myös potilaan omahoitaja.
- päivystysaikana tilanteen selvästi huonontuessa voi päivystävä lääkäri joutua tekemään hoidon rajaamispäätöksen (yhdessä senioripäivystäjän kanssa)

OMAISTEN / POTILAAN INFORMOINTI

- **Vastuuta päätöksestä ei tule langettaa omaisille**
 - (teho)hoidosta luopumispäätös pääasiassa **hoidosta vastaavan lääkärin vastuulla** (Suomi, Ruotsi, Iso-Britannia, Saksa, Ranska)
 - tehohoidosta luopumispäätös pääasiassa **potilaan omaisten vastuulla** (USA)
- **Sairauden luonnollinen kulku - mitä odotettavissa**
 - tarkoituksena luoda mahdollisuus tilanteen ymmärtämiseen ja hallintaan
 - rehellisesti
 - ymmärrettävästi
 - kiireettömästi

Kuoleman lähestyessä

- Elämää lyhennetään kustannuksia säästäen vs. elämää jatketaan kärsimystä lisäämällä
- Keskustele ajoissa – toteuta ajassa

Kiitos